

Yrkesreise eller arbeidsreise – når inntreffer skatteplikten?

Bruk av arbeidsgivers bil regnes enten som yrkesreise, som ikke er skattepliktig for arbeidstaker, eller som arbeidsreise eller annen privat bruk av arbeidsgivers bil. Både arbeidsreiser og annen privat bruk regnes som en fordel for arbeidstakeren som skal beskattes.

For alle praktiske formål er det reiser med arbeidsgivers bil mellom egen bolig og det faste arbeidsstedet som regnes som skattbar arbeidsreise. (I tillegg regnes reiser med arbeidsgivers bil mellom to faste arbeidssteder som arbeidsreise).

I følgende tilfeller regnes kjøring med arbeidsgivers bil som yrkesreiser:

- Reise fra det faste arbeidsstedet til et ikke-fast arbeidssted.

Definisjoner:

Som fast arbeidssted i skattelovens forstand regnes:

- Det stedet der arbeidstakeren normalt utfører sitt arbeid. Har arbeidstakeren flere arbeidssteder i samme arbeidsforhold, regnes normalt det stedet han er det meste av arbeidstiden i en kalendermåned.
- sted hvor arbeidstakeren ikke normalt utfører sitt arbeid, men som er det samme i en periode på mer enn to uker
- oppmøtested for tildeling av og/eller forberedelse til arbeid når oppmøtestedet er det samme i en periode på mer enn to uker

Merk at en arbeidstaker altså kan ha flere faste arbeidssteder over en periode.

Med ikke-fast arbeidssted menes:

- arbeidssted eller oppmøtested som ikke er definert som fast (se over)
- særskilt sted for møte, kurs og lignende der arbeidstakeren er deltaker
- sted hvor arbeidstakeren ikke arbeider mer enn 10 dager i inntektsåret. Det foretas en selvstendig vurdering for hvert arbeidsforhold.

- Reise mellom et ikke-fast arbeidssted og arbeidstakerens bolig.
- Reise mellom to ikke-faste arbeidssteder.
- Reise mellom bolig og fast arbeidssted før arbeidstakeren påbegynner eller avslutter en viderereise fra/til et ikke-fast arbeidssted regnes som yrkesreise hvis:
 - arbeidstakeren oppholder seg kort tid på det faste arbeidsstedet og
 - ikke utfører alminnelig arbeid under oppholdet
- Reise mellom bolig og fast arbeidssted når arbeidet regelmessig gjør det påkrevet å frakte arbeidsutstyr, varer og lignende med bil.
 - Regelen gjelder hvis arbeidstakeren av hensyn til beredskap i yrket må ha med seg utstyret til boligen. Forutsetningen i slike tilfeller er at beredskapen faktisk medfører tilkallinger av noe omfang og at utstyret ikke kan hentes på arbeidsstedet på grunn av tidsfaktoren i forhold til de verdiene som står på spill.
 - Det gjelder også når det er nødvendig å frakte arbeidsutstyr mv. mellom bolig og arbeidssted, fordi det f.eks. ikke er lagringsmuligheter på arbeidsstedet, eller at lagring der er for usikkert med hensyn til tyveri, hæver mv. Slikt hensyn kan også være at arbeidstakeren regelmessig må vedlikeholde utstyret og utfører dette hjemme utenfor arbeidstid. Fare for tyveri av eller hæver mv. på selve bilen, er ikke grunnlag for å regne kjøringen mellom hjemmet og arbeidsstedet som yrkeskjøring.

Normalt vil det være tydelig når arbeidet gjør det påkrevet å frakte arbeidsutstyr mv. mellom bolig og det faste arbeidsstedet. Dersom arbeidstaker er usikker, må arbeidsgiver avklare om reisen på dette punktet skal regnes som yrkesreise eller arbeidsreise.

- Ved tilkallinger utenom ordinær arbeidstid.
 - Ved nødvendig tilkalling utenfor ordinær arbeidstid, regnes reisen mellom det stedet arbeidstaker oppholder seg og det faste arbeidsstedet som yrkesreise. Det samme gjelder for returreisen fra arbeidsstedet tilbake til det stedet arbeidstakeren ble tilkalt fra eller til boligen.
 - Har arbeidstakeren beredskapsvakt utenfor arbeidsstedet og bare møter på tilkalling, anses tilkallingen i denne sammenheng å være utenfor ordinær arbeidstid. Reise ved tilkalling i forbindelse med slik beredskapsvakt anses dermed som yrkesreise.

Hvordan beskattes arbeidsreiser og privat bruk av arbeidsgivers bil

Privat bruk av arbeidsgivers bil, som ikke bare skjer helt sporadisk, regnes som en fordel i arbeidsforholdet som skal beskattes. Fordelen ved den private bruken beskattes med utgangspunkt i bilens listepriis som ny.

Hovedregelen for fordelsbeskatning ved privat bruk av arbeidsgivers bil er: Fordelen fastsettes til 30 prosent av bilens listepriis som ny, inntil et beløp fastsatt av Skattedirektoratet i forskrift (for 2017 er dette beløpet satt til kr. 299 100,-), og 20 prosent av overskytende listepriis. For biler eldre enn 3 år

pr. 1. januar i inntektsåret, regnes det bare med 75 prosent av bilens listepris. Privat bruk av arbeidsgivers bil som f.eks. varebil klasse 1 eller vanlig personbil, fordelsbeskattes i henhold til hovedregelen.

Biler som arbeidsgiver har anskaffet for at arbeidstaker skal kunne utøve yrket sitt, typisk for å frakte redskaper og utstyr, har skattemessig vært behandlet på en annen måte enn biler i en generell firmabilordning. Dette er nå begrenset til biler som fyller kravene til varebil klasse 2. Disse beskattes lempeligere enn andre biler. Beregning av skattepliktig fordel for bruk av slike biler fastsettes basert på redusert listepris, uavhengig av om kjøringen regnes som arbeidsreise mellom hjemmet og arbeidsstedet eller annen privat kjøring. Det gjøres et bunnfradrag på 50 % i listeprisen, men bunnfradraget kan ikke overstige kr 150 000. Denne bestemmelsen kommer bare til anvendelse «når arbeidstakeren har tjenstlig behov for, og disponerer bil som fyller kravene til varebil klasse 2 eller lastebil med tillatt totalvekt mindre enn 7501kg».

Siden beregning etter denne sjablongregelen kan slå uheldig ut for de som bruker bilen lite privat er det åpnet for at man alternativt kan beregne fordelene ut fra faktisk bruk, så lenge bruken er tilstrekkelig dokumentert med elektronisk kjørebok. I slike tilfeller benyttes en sats på kr 3,40 per kilometer for å fastsette den private fordelene.

Sporadisk privat bruk av arbeidsgivers bil utløser ikke fordelsbeskatning. Sporadisk bruk er definert som privat bruk inntil 10 dager i et inntektsår eller samlet privat kjørelengde inntil 1000 km – og gjelder uavhengig av biltype.

Anbefaling

Partene er enige om at bruk av elektronisk kjørebok er et av flere verktøy som ivaretar behovet for dokumentasjon av hvilken type kjøring som er utført. I den forbindelse viser vi til Energiavtale I § 4-3 og Energiavtale II § 14 om lagring av personopplysninger. Innføring av elektronisk kjørebok krever drøfting med tillitsvalgte, og systemet kan bare brukes til det eller de formål som er oppgitt under drøftingene.

Oslo, 26.10.2017